

کلوز دو فرانس The Collège de France

دایره‌ی تحلیل سیستم‌ها

کالج فرانسه موسسه‌ای برای آموزش عالی (تحصیلات تکمیلی) و مکانی برای آن دسته تحقیقات مبنایی است که تلفیقی از آموخته‌ها و کوشش مضاعف است که توسط فرانسیس اول (پادشاه فرانسه از 1515 تا 1547) بنیان نهاده شد.

در سال 1530 به این دلیل که دانشگاه پاریس، زبان‌های عبری و یونانی و همچنین دانش ریاضیات را به رسمیت نمی‌شناخت و لذا متون علمی آن‌ها را تأیید نمی‌کرد، فرانسیس اول، مصححین سلطنتی را برای مطالعه و ارزیابی متون مزبور منصوب نمود: 3 نفر برای متون عبری، 2 نفر برای متون یونانی، و یک نفر برای ریاضیات. کالج پدید آمد و بهترین استادان را برای این زبان‌ها بکار گمارد و مزایا و دستمزد آن‌ها را از خزانه‌ی پادشاهی پرداخت.

در قرن هجدهم، تعداد مصححین به 20 نفر و تا پایان قرن نوزدهم به 40 نفر افزایش یافت.

کالج، در دوران متفاوت، نام‌های مختلفی داشت: در 1534 کالج سه زبانه خوانده می‌شد، در زمان لوئی هشتم کالج سلطنتی و در زمان انقلاب فرانسه، کالج ملی نام گرفت. البته ناپلئون آن را کالج شاهنشاهی می‌خواند. از سال 1870 تا به امروز به نام کالج فرانسه *The Collège de France* شناخته می‌شود.

امروزه تعداد بازخوان‌های متون *Readers* به پنجاه‌ودو پروفیسور رسیده است که با صدها محقق، مهندس، تکنسین و کارکنان اداری همکاری می‌کنند.

کرسی‌های این کالج طیف وسیعی از موضوعات را پوشش می‌دهند: ریاضیات، فیزیک، شیمی، زیست‌شناسی، تاریخ، باستان‌شناسی، زبان‌شناسی، مطالعات شرق‌شناسی، فلسفه، علوم اجتماعی و ... علاوه بر این دو کرسی برای محققین خارجی که جهت ارائه کنفرانس دعوت می‌شوند، اختصاص داده شده است.

در دو دهه‌ی اخیر، دو کرسی جدید نیز اضافه گردید: در سال 1989 یک کرسی تازه‌ای برای یک نفر دانشور *Scholar* اروپایی، جهت سلسله کنفرانس‌های یک‌ساله، در نظر گرفته شد. و همچنین یک کرسی بین‌المللی در سال 1992 برای دانشمندان و محققانی از نقاط مختلف جهان برای یک سال تحصیلی اختصاص یافت. از آن‌پس، کالج اجازه یافت برای یکی از پنجاه‌ودو

کرسی خود، یک دانشمند یا دانشور خارجی را انتخاب نموده و منصوب کند.

از زمان تأسیس، نقش کالج مشروط به دو گزاره‌ی کلیدی بوده است:

1- اعضای آن از برجسته‌ترین دانشوران و در طیف وسیعی از موضوعات، توسط پروفیسورها برگزیده می‌شوند و لذا هیچ صلاحیت ویژه‌ای لازم نیست.

2- هیچ آزمون و امتحانی در کار نیست و هیچ مدرکی اعطا نمی‌شود.

کالج فرانسه، چهار مؤلفه‌ی اساسی دیگر نیز دارد:

1. این جمله با حروف طلایی در بالای تالار اصلی کالج نقش بسته است: «فکر متصلب نه! ایده تفکر آزاد، آری»

2. هدف کالج، تدریس علوم در حال تولید است.

3. پروفیسورها در کالج بدون هیچ شرطی انتخاب می‌شوند، به‌جز اینکه باید عالی‌ترین فرد در رشته خود باشند.

4. آموزش‌ها در کالج فرانسه، مبتنی بر دانش پیشینی و تثبیت‌شده (کلاسیک) نیست، بلکه بر پایه‌ی علوم در دست تولید ارائه می‌شود. همین نکته‌ی اساسی باعث شده است که مطالب آموزشی، هر سال بنابر آخرین تحقیقات و پژوهش‌ها تغییر کند و هیچ قالب و الگوی از پیش تعیین شده‌ای وجود نداشته باشد. ممکن است بخشی از تدریس توسط موسسه‌ی فرانسوی تحصیلات تکمیلی در خارج از پاریس (در سایر نقاط فرانسه) و یا سایر کشورها ارائه شود؛ و یا توسط دانشگاه‌ها و مراکز تحقیقاتی خارجی، در سایر کشورها ارائه گردد.

شعار کلوز دو فرانس (کالج فرانسه) این است:

ما پروفیسورها را آموزش می‌دهیم!

بیشتر پروفیسورها، مسئول آزمایشگاه‌ها و یا مراکز تحقیقاتی کالج هستند. ساختمان‌های کالج، شامل تعدادی آزمایشگاه است که تحت شرایط خاصی برای پژوهشگران فرانسوی و خارجی، باز هستند.

کرسی‌ها در کالج فرانسه ماهیت دائمی ندارند. این بسته به ابتکار هیئت مرکزی پروفیسورهای منتخب *Assemblée des Professeurs* است که نام و عنوان کرسی بیکار و یا غیرفعال، باقی بماند و یا تغییر کند (البته اغلب تغییر می‌کند). بدین ترتیب، کالج، نه‌تنها از آزادی شایان توجهی در آموزش و پژوهش برخوردار است، بلکه می‌تواند ساختار خود را با جدیدترین پیشرفت‌ها در تمامی رشته‌های علمی هماهنگ کند.

ورود و پذیرش کلیه افراد در کنفرانس‌ها و سمینارها برای عموم آزاد و رایگان است. هر ساله حدود 5000 نفر در کنفرانس‌های گوناگون این کالج حضور دارند. درواقع، دسترسی به آزمایشگاه‌ها و محیط‌های پژوهشی کالج، به اشخاص پژوهشگر اختصاص

دارد.

کالج، نشریه‌ی سالنامه *Annuaire* را منتشر می‌کند که شامل چکیده‌ای از مطالب آموزش داده‌شده توسط هر یک از استادان و نیز تحقیقاتی است که در کرسی، مرکز پژوهشی و یا آزمایشگاه وی انجام شده است. همچنین سالنامه حاوی تاریخچه‌ی مختصری از کالج می‌باشد که دربردارنده ترتیب و توالی هر یک از کرسی‌ها از ابتدای قرن نوزدهم است. کالج، همچنین متن چکیده تمامی کنفرانس‌های خود را منتشر می‌کند.